

PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 171/24

U Luxembourg 4. listopada 2024.

Presuda Suda u predmetu C-548/21 | Bezirkshauptmannschaft Landeck (Pokušaj pristupa osobnim podacima pohranjenima na mobilnom telefonu)

Pristup policije podacima na mobilnom telefonu nije nužno ograničen na suzbijanje teških kaznenih djela

Međutim, on pretpostavlja postojanje prethodnog odobrenja suda ili neovisnog tijela te mora biti proporcionalan

Pristup policije, u okviru kaznene istrage, osobnim podacima pohranjenima na mobilnom telefonu može predstavljati ozbiljno ili čak vrlo ozbiljno zadiranje u temeljna prava ispitanika. Međutim, taj pristup nije nužno ograničen na suzbijanje teških kaznenih djela. Nacionalni zakonodavac mora definirati okolnosti koje moraju biti uzete u obzir prilikom odobravanja takvog pristupa, kao što su to vrsta ili kategorije predmetnih kaznenih djela. Radi osiguravanja poštovanja načela proporcionalnosti u svakom konkretnom slučaju, čije ispitivanje podrazumijeva vrednovanje svih relevantnih okolnosti konkretnog slučaja, taj pristup također mora podlijevati prethodnom odobrenju suda ili neovisnog tijela, osim u valjano opravdanim hitnim slučajevima. Ispitanik mora biti obaviješten o razlozima izdavanja odobrenja čim priopćavanje te informacije više ne može ugroziti provođenje istrage.

Austrijska policija zaplijenila je mobilni telefon primatelja paketa nakon što je prilikom provođenja nadzora u području opojnih droga utvrdila da taj paket sadržava 85 grama kanabisa. Nakon toga bezuspješno je pokušavala otključati mobitel kako bi pristupila podacima sadržanima u njemu. Ona pritom nije imala odobrenje državnog odvjetnika ili suda, nije dokumentirala svoje pokušaje otključavanja i nije o tome obavijestila ispitanika.

Ta je osoba pred austrijskim sudom osporavala zapljenu svojeg mobilnog telefona. Ona je tek u okviru tog postupka saznala za pokušaje njegova otključavanja. Austrijski sud postavlja Sudu pitanje je li austrijski propis, koji prema njegovu mišljenju¹ policiji omogućuje takvo postupanje, u skladu s pravom Unije². Napominje da je za kazneno djelo koje se stavlja na teret ispitanika zapriječena kazna do najviše jedne godine zatvora te stoga predstavlja samo lakše kazneno djelo.

Sud prije svega precizira da se, suprotno tvrdnjama nekih vlada, mjerodavni propisi Unije primjenjuju ne samo u slučaju uspješnog pristupa osobnim podacima sadržanima na mobilnom telefonu nego i u slučaju pokušaja pristupa tim podacima.

Nadalje utvrđuje da **pristup svim podacima sadržanima na mobilnom telefonu može predstavljati ozbiljno ili čak vrlo ozbiljno zadiranje u temeljna prava ispitanika**. Naime, ti podaci, koji mogu uključivati poruke, fotografije i povijest pregledavanja na internetu, mogu, prema potrebi, omogućiti da se izvuku vrlo precizni zaključci o privatnom životu te osobe. Usto, oni mogu uključivati i iznimno osjetljive podatke.

Težina kaznenog djela za koje se provodi istraga predstavlja jedno od ključnih mjerila prilikom ispitivanja proporcionalnosti takvog ozbiljnog zadiranja. **Međutim, ako bi se zaključilo da samo suzbijanje teških kaznenih djela može opravdati pristup podacima sadržanima na mobilnom telefonu, neopravdano bi se ograničile istražne ovlasti nadležnih tijela. To bi rezultiralo povećanjem rizika od nekažnjivosti kaznenih djela**

općenito, a time i rizika za stvaranje prostora slobode, sigurnosti i pravde u Uniji. Međutim, takvo zadiranje u privatnost i zaštitu podataka mora biti predviđeno zakonom, što podrazumijeva **da nacionalni zakonodavac mora dovoljno precizno definirati** okolnosti koje moraju biti uzete u obzir, posebno **vrstu ili kategorije predmetnih kaznenih djela.**

Takav pristup pritom mora podlijevati prethodnom nadzoru koji provodi sud ili neovisno upravno tijelo, osim u valjano opravdanim hitnim slučajevima³. **Taj nadzor mora jamčiti pravednu ravnotežu između, s jedne strane, legitimnih interesa vezanih uz potrebe provođenja istrage u okviru suzbijanja kaznenih djela i, s druge strane, temeljnih prava** na poštovanje privatnosti i zaštitu osobnih podataka.

Konačno, **dotična osoba mora biti obaviještena o razlozima na kojima se temelji odobrenje za pristup tim podacima čim priopćavanje te informacije više ne može ugroziti provođenje istrage**⁴.

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da u okviru postupka koji se pred njima vodi upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst i, ovisno o slučaju, kratak prikaz](#) presude objavljuju se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 4293.

Snimke s objave presude dostupne su na „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106.

Ostanite povezani!

¹ Treba napomenuti da je austrijska vlada pred Sudom tvrdila da je prema austrijskom pravu rješenje državnog odvjetnika nužno za provođenje zapljene mobilnog telefona ili za pokušaj pristupa podacima sadržanima na njemu. Međutim, Sud je u okviru prethodnog postupka načelno dužan rukovoditi se nacionalnim regulatornim okvirom kako ga je predstavio sud koji je uputio zahtjev. To vrijedi i za činjenični okvir.

² [Direktiva \(EU\) 2016/680](#) Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka od strane nadležnih tijela u svrhe sprečavanja, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija i o slobodnom kretanju takvih podataka.

³ U tom slučaju nadzor treba provesti u najkraćem roku.

⁴ U konkretnom slučaju dotična osoba znala je da je njezin mobilni telefon zaplijenjen kad su austrijska policijska tijela bezuspješno pokušavala otključati taj telefon kako bi pristupila podacima sadržanima na njemu. U tim okolnostima, obavještavanje te osobe o činjenici da navedena tijela pokušavaju pristupiti tim podacima, prema svemu sudeći, ne može štetiti provođenju istrage, pa je ona o tome morala biti prethodno obaviještena.